

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ι32. Λοιπόν ο Σόλων παραχώρησε σ' αυτούς τη δεύτερη θέση στην ευτυχία, κι ο Κροίσος έξω φρενών είπε: «Ξένε Αθηναίε, τόσο λοιπόν είναι του πεταμού για σένα η δική μας ευτυχία, ώστε δε μας έχεις άξιους να παραβγούμε ούτε απλούς πολίτες;⁵⁶». Κι ο άλλος του είπε: «Κροίσε, εμένα που ξέρω καλά ότι ο θεός είναι όλος φθόνος⁵⁷ και χαιρείται να φέρνει τα πάνω κάτω, με ρωτάς για την ανθρώπινη ζωή. Γιατί στο μεγάλο διάβα της ζωής του⁵⁸

μπορεί κανείς ανεπιθύμητα πολλά να δει και πολλά να πάθει. Γιατί εγώ βάζω όριο της ζωής του ανθρώπου τα εβδομήντα χρόνια: [...] από αυτές τις μέρες, που μας δίνουν τα εβδομήντα χρόνια [...] καμιά τους δε μας φέρνει κάτι παρόμοιο με την προηγούμενή της. Έτσι λοιπόν, Κροίσε, όλα τα πάντα του ανθρώπου βρίσκονται στα χέρια της σύμπτωσης⁵⁹. Τώρα, βλέπω ότι εσύ έχεις μεγάλα πλούτη και είσαι βασιλιάς πολλών ανθρώπων· όμως εκείνο που με ρώτησες είναι πρόωρο να το πω για σένα, πριν μάθω ότι η ζωή σου βρήκε καλό τέλος⁶⁰. Γιατί κι ο πάμπλουτος δεν είναι πιο ευτυχισμένος απ' εκείνον που δεν έχει παρά μόνο το καθημερινό του, αν δεν τον συντροφεύει τύχη που του χαρίζει ευτυχισμένα τα τέλη της ζωής του μέσα σ' όλα τα καλά του. Γιατί πολλοί ζάπλουτοι άνθρωποι είναι δυστυχισμένοι, αντίθετα πολλοί, κι ας έχουν μέτρια κατάσταση, ευτυχισμένοι. Λοιπόν, ο πάμπλουτος, αλλά δυστυχισμένος, σε δυο μόνο σημεία υπερέχει από τον ευτυχισμένο, ενώ αυτός σε πολλά από τον πλούσιο, αλλά δυστυχισμένο· ο πρώτος έχει μεγαλύτερες δυνατότητες να ικανοποιήσει μια επιθυμία του ή να βαστάξει ένα μεγάλο χτύπημα που θα του έρθει, ο άλλος όμως υπερέχει απ' εκείνον στα εξής: δεν έχει βέβαια τις ίδιες δυνατότητες με εκείνον να τα βγάλει πέρα με τη συμφορά και την επιθυμία, αλλά αυτά τα κρατά μακριά του η ευτυχία του, όμως δεν του βρίσκεις κουσούρι, δεν ξέρει τι θα πει αρρώστια, δεν ξέρει τι θα πει συμφορά, καλότεκνος, ομορφάνθρωπος· τώρα, αν κοντά

σ' αυτά έχει και καλά στερνά⁶¹, αυτός είναι εκείνος που ζητάς εσύ, ο άνθρωπος που αξίζει ν' αποκαλείται ευτυχισμένος· όμως, πριν πεθάνει, ας είμαστε επιφυλακτικοί κι ας μη τον αποκαλούμε ευτυχισμένο, αλλά ευνοούμενο της τύχης. Λοιπόν, όσο κανείς είναι άνθρωπος, να συγκεντρώνει στον εαυτό του όλα όσα είπαμε είναι αδύνατο, να, όπως καμιά χώρα δεν έχει απόλυτη αυτάρκεια⁶², παράγοντας όλα όσα της χρειάζονται, αλλά έχει το ένα, της λείπει όμως το άλλο· κι εκείνη που θα 'χει τα περισσότερα, αυτή είναι η ανώτερη. Το ίδιο έχουμε και στην περίπτωση του ανθρώπου· ως άτομο, κανένας δεν είναι αυτάρκης· έχει το ένα, του λείπει το άλλο. Κι όποιος απ' αυτούς στο διάβα της ζωής του έχει τα περισσότερα και κατόπι φύγει απ' τη ζωή ευχαριστημένος, αυτός δικαιούται, βασιλιά μου, να του χαρίσω τον χαρακτηρισμό που ζητάς⁶³. Και πρέπει να παρατηρούμε στο καθετί το τέλος του, ποια έκβαση θα έχει· γιατί ο θεός πολλούς, αφού τους ξεγέλασε με μια δόση ευτυχίας, τους γκρέμισε συνθέμελα».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Η νουβέλα Κροίσου – Σόλωνα ανήκει στις «παρεκβάσεις» των ιστοριών του Ηροδότου. Να γράψετε ότι γνωρίζετε γι' αυτές τις παρεμβάσεις.
2. Σύμφωνα με το Σόλωνα ποια είναι τα κριτήρια ευτυχίας για ένα άνθρωπο;
3. α) Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να δώσετε τον πλάγιο τίτλο κάθε ενότητας.
β) Για ποιο λόγο ο διάλογος Κροίσου – Σόλωνα κατέχει ξεχωριστή θέση στο έργο του Ηροδότου και τι εξυπηρετεί ως αφηγηματική τεχνική;
4. α) Ποιες βασικές αντιλήψεις του Ηροδότου για το Θεό και τη ζωή του ανθρώπου διακρίνετε στο απόσπασμα;
β) Να χαρακτηρίσετε τον Κροίσο και τον Σόλωνα όπως αυτοί παρουσιάζονται στο απόσπασμα.